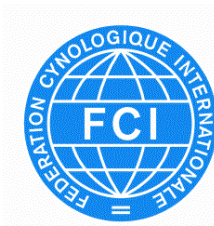

TARPTAUTINĖ KINOLOGŲ ORGANIZACIJA
(Federation Cynologique Internationale) (FCI) (AISBL)

Place Albert 1er, 13, B - 6530 Thuin (Belgija), Tel. ++32 715 91 238, Fax. ++32 715 92 229, internet: www.fci.be

BENDROSIOS FCI GANYMO TARPTAUTINIŲ RENGINIŲ
ORGANIZAVIMO TAISYKLĖS
(NHAT, HWT, IHT)

2018 m. sausio 1 d.

TURINYS

1. Įvadas	3
2. Organizacinis komitetas	3
3. Teisėjai	3
4. Teritorijos, kurioje vyksta egzaminas / testas, aprašymas ir reikalinga įranga	4
5. Reikalavimai avims	4
6. Reikalavimai dalyviams	4
7. Reikalavimai šunims	5
8. Vertinimas	6
9. Testų / bandymų rengimo metodika	6
10. Baigiamieji nuostatai	6
11. Priedas Nr. 1	7

DĖMESIO! Su fiziniais asmenimis susijusios sąlygos yra vienodai taikomos ir abiem lytims, ir nesvarbu kokiam asmenų skaičiui.

IVADAS

- 1.1. Šios bendrosios taisyklės galioja visiems FCI ganymo tarptautiniams renginiams, įskaitant ir jų specifinius reikalavimus.
- 1.2. Ganymo renginiai yra organizuojami, kad būtų galima patikrinti įgimtas šunų ganymo savybes, atsižvelgiant į veislei būdingus ganymo bruožus, taip pat gebėjimą mokytis specifinio kurso, iniciatyvumą, paklusnumą ir švelnumą (taikų būdą) tam, kad būtų galima pagerinti selekcinį veisimą išsaugant visas šias savybes. Testai ir bandymai turėtų atspindėti kasdienį aviganiaus darbą.
- 1.3. Nacionalinė organizacija turi skatinti abiejų ganymo stilių renginius: surinkimą (*collecting*) (CS) ir tradicinį (TS).
- 1.4. Visi FCI ganymo testai ir bandymai turi specifines FCI taisykles.
- 1.5. Testų apibrėžimai:
 - a) **NHAT** – polinkio ganyti testas (instinktų patikrinimo testas, *red. past.*). Gali dalyvauti visos aviganių veislės;
 - b) **HWT CS** – ganymo testas surinkimo (*collecting*) stiliaus. Gali dalyvauti borderkolių veislės šunys, išlaikę NHAT;
 - c) **HWT TS** – tradicinis ganymo testas. Gali dalyvauti visi aviganių veislės šunys, išlaikę NHAT (žr. priedą Nr. 1). Galimas kai kurių veislių įtraukimas į sąrašus nacionaliniu lygmeniu, išskyrus borderkolių veislės šunis.
- 1.6. Bandymų apibrėžimai:
 - a) **HT CS** – tarptautiniai surinkimo (*collecting*) stiliaus ganymo bandymai. Gali dalyvauti borderkolių veislės šunys, išlaikę HWT CS;
 - b) **IHT TS** – tarptautiniai tradicinio ganymo stiliaus bandymai. Gali dalyvauti visi aviganių veislės šunys, išlaikę NHAT TS (žr. priedą Nr. 1). Galimas kai kurių veislių įtraukimas į sąrašus nacionaliniu lygmeniu, išskyrus borderkolių veislės šunis.
- 1.7. Terminai naudojami tik IHT-3 (abiejuose ganymo stiliuose):

CACITR (*Certificate d’Aptitude au Championnat International de Troupeau*). Jis galioja norint gauti FCI tarptautinio ganymo čempiono titulą (*FCI International Herding Campion (C.I.T.R.)*).

2. ORGANIZACINIS KOMITETAS

- 2.1. Organizacinis komitetas, organizuojantis FCI ganymo renginius, veikia remdamasis nacionalinės ganymo organizacijos, klubo arba komiteto, kuris yra nacionalinės kinologų organizacijos narys (NCO) (arba yra sudaręs su ja sutartį), pripažintos FCI, nuostatais. Organizatoriai yra atsakingi už bandymų rengimą remdamiesi gyvūnų gerovę reglamentuojančiomis taisyklėmis.
- 2.2. Organizatorius turi paskirti vadovą, kuris:
 - a) yra atsakingas už visas su renginiu susijusias užduotis;
 - b) turi būti pasiekiamas teisėjui (-ams) viso renginio metu;
 - c) turi laiku informuoti teisėją (-us) apie renginio detales (vietą, dalyvių skaičių, laiką ir pan.);
 - d) turi paruošti bandymo vietą pagal teisėjo (-ų) reikalavimus.

3. TEISĖJAI

- 3.1. Organizacinis komitetas turėtų kviesti FCI teisėjus, pripažintus ir patvirtintus NCO (**Lietuvoje tai – Lietuvos kinologų draugija (LKD), red. past.**).
- 3.2. Organizatoriai gali nuspręsti sudaryti kelių asmenų (teisėjų) komisiją (žiuri). Tokiu atveju galutinis dalyvio rezultatas gaunamas išvedus vidurkį iš visų teisėjų pateiktų balų ir pasirašius pagrindiniam teisėjui.
- 3.3. Teisėjas turi visišką teisę: pasirinkti kryptį, kliūtis ir jų eiliškumą, taip pat nustatyti, kurias iš individualių užduočių reikės atlikti bei jas įvertinti, atsižvelgdamas į duotas sąlygas. Prieš prasidedant egzaminui (varžyboms) teisėjas turėtų instrukuoti dalyvius apie jo eigą ir tvarką bei pateikti vizualią užduočių seką.

3.4. Tradicinio ganymo stiliaus (TS) testo metu teisėjui turi būti užtikrinta galimybė vaikščioti kuo arčiau bandos, kad būtų galima kuo geriau stebėti visas atliekamas užduotis. Teisėjas negali trukdyti vedliui, šuniui ar avims.

CS ganymo testo metu teisėjas būna vienoje vietoje, t. y. nevaikšto kartu.

3.5. Teisėjui draudžiama:

- a) dalyvauti renginyje kaip vedliui su savo šunimi;
- b) teisėjauti šunų, priklausančių jam arba jo šeimos nariams, arba artimiems giminaičiams, arba asmenims (ne giminėms), gyvenantiems jo šeimoje;
- c) vertinti šunį, kuris gyvena kartu su juo 6 mėnesių laikotarpiu, prieš prasidedant egzaminui;
- d) teisėjauti daugiau kaip 8 valandas per parą.

3.6. Teisėjas gali stabdyti dalyvio pasirodymą, jei šuo ar vedlys susižeidžia ar dėl kitos priežasties, net jei tam ir nepritaria pats vedlys.

3.7. Vertinimo lapai turi būti užpildomi įrašant balus, įvertinimą ir laiką. Vertinimo lapai turi būti pasirašyti teisėjo (-ų).

4. TERITORIJOS, KURIOJE VYKSTA EGZAMINAS / TESTAS, APRAŠYMAS IR REIKALINGA ĮRANGA

4.1. Aikštė, kurioje organizuojamas ganymo renginys, turi būti pakankamo dydžio, kad būtų užtikrintas visiškas žmonių (žiūrovų ir dalyvių), šunų ir avių saugumas ir kad būtų joje įmanoma rengti skirtingų stilių ir lygių ganymo renginius (mokymus, testus ir t. t.).

4.2. Egzaminų aikštė negali būti naudojama iš vakaro prieš renginį. Avių aptvaro dydis ir kliūčių dydis turi atitikti avių bandos dydį, nebent specialios taisyklės nustato kitaip.

4.3. Teritorija, aptvaras ir kliūtys turi būti saugios šunims, avims ir vedliui.

4.4. Aptvaro tvora turi apsaugoti ir užtikrinti, kad šuo nepatektų į aptvarą ir avys iš jo nepabėgtų.

4.5. Aptvarai, skirti avims laukti arba ilsėtis, turi būti įrengti taip, kad avys nepatirtų streso.

4.6. Augalija (žolė) turi būti nušienauta taip, kad netrukdytų šuniui matyti.

5. REIKALAVIMAI AVIMS

5.1. Avių kiekis (skaičius) parenkamas pagal egzaminuojamo šuns lygį ir ganymo stilių, atsižvelgiant į CS ir TS taisykles.

5.2. Avys turi būti keičiamos po kiekvieno testo / bandymo.

5.3. Pageidautina, kad avys būtų iš tos pačios bandos ir būtų vieno tipo, – tam, kad kiekvienam vedliui būtų sudarytos vienodos sąlygos. Avys turi būti sveikos ir pripratusios prie šunų.

5.4. Ėriukai turi būti atjunkyti, juos galima ginti kartu su mama, jei visi yra pakankamai tvirti ir sveiki. Tai gali nuspręsti teisėjas ir avių savininkas.

5.5. Organizatorius kartu su avių savininku turi užtikrinti pakankamą avių kiekį tam, kad jos nepatirtų streso. Avys turėtų būti laikomos ramybėje. Jų gerovė turi būti užtikrinama visą laiką.

6. REIKALAVIMAI DALYVIAMS

6.1. Registracija yra pateikiama šuns savininko vardu, bet vedlys gali būti tiek pats šuns savininkas, tiek kitas asmuo, tačiau jis turi būti nacionalinės kinologų organizacijos (priklausančios FCI) narys ar kontrakto partneris. Jei šuns vedlys nėra šuns savininkas, vedlio vardas, adresas vis tiek privalo figūruoti prašyme dalyvauti.

6.2. Vedliui leidžiama dalyvauti su daugiau nei vienu šunimi. Tikslų šunų skaičių (kiekvienam vedliui) gali nuspręsti organizatoriai.

6.3. Jei dėl kokių nors priežasčių šuo nebegali dalyvauti renginyje, šuns savininkas turi nedelsdamas apie tai informuoti organizatorius.

6.4. Prieš prasidedant bandymui, šuns vedlys privalo pateikti sekretariatui šuns „darbinę knygelę“ ar kitą lygiavertį dokumentą, kad būtų galima (privaloma tvarka) įrašyti rezultatus.

- 6.5. Kiekvienas vedlys privalo klausyti teisėjo pateikiamų instrukcijų, taip pat ir renginio vadovo (atsakingo asmens) nurodymų.
- 6.6. Vedlys turi užtikrinti tvarkingą ir ramų šuns elgesį, visiškai jį kontroliuoti. Jei vedlys ar jo šuo trukdo kitiems šunims ar jų vedliams, teisėjas gali pašalinti ir diskvalifikuoti juos iš renginio.
- 6.7. Darbo metu vedliui ar jo šuniui negali būti suteikiama jokia pagalba ar patarimai iš šalies. Tokiu atveju gali būti diskvalifikuojamas tiek vedlys su savo šunimi, tiek tokią pagalbą teikiantis asmuo (jei jis yra egzamino dalyvis).
- 6.8. Vedlys (-iai) prieš startą:
- a) yra pakviečiami renginio vedėjo aptarti: tuo metu teisėjas (-ai) instruktuos juos apie vykšančio egzamino (varžybų) detales;
 - b) jam leidžiama susipažinti su užduočių eiga (peržiūrėti kliūčių įveikimo tvarką ir pan.) be savo šuns prieš prasidedant bandymams (varžyboms);
 - c) gali pateikti bet kokį klausimą, susijusį su tuo renginiu. Visi klausimai ar paaiškinimai turi būti pateikti aptarimo metu (prieš startą);
 - d) turi būti pasiruošęs, kai bus pakviestas atsakingojo asmens. Bet kuris neatsiliepęs į kvietimą praranda teisę startuoti. Taigi, dalyviai turi žinoti, kad net jei bus griežtai laikomasi programos tvarkos, negalima garantuoti punktualumo; dalyvis pats turi sekti savo egzamino eilę. Ją praleidęs jis praranda savo vietą joje.
- 6.9. Egzaminavimo (testų, varžybų) metu:
- a) komandai startavus (vedliui ir šuniui), teisėjas (-ai) pradeda vertinti jos darbą. Laikoma, kad vedlys žino užduočių įveikimo tvarką ir jos laikosi;
 - b) vedlys gali naudoti balso komandas, naudotis švilpuku, duoti nuorodas šuniui piemens lazda ar ranka;
 - c) vedlys gali liestis prie avių (specialiai liesti avių negalima, *red. past.*);
 - d) vedliui negalima liesti šuns. Pagyrimas galimas tik balsu;
 - e) egzamino (testų, varžybų) metu šuns pavadėli ir antkaklį vedlys privalo nešti kartu su savimi.

7. REIKALAVIMAI ŠUNIMS

- 7.1. Tam, kad šuo galėtų dalyvauti tarptautiniuose FCI ganymo renginiuose, jis privalo turėti FCI pripažintus šuns kilmės dokumentus (šunys, turintys FCI kilmės dokumentus, automatiškai yra įrašomi į NCO šunų veislių knygą (registrą), *red. past.*).
- 7.2. Šuns identifikacija atliekama patikrinant jo mikročipo (ID) ar tatuiruotės numerį.
- 7.3. Besilaukiančioms (4 savaitės prieš gimdymą) ar ką tik gimdžiusioms (6 savaitės po gimdymo) kalėms, taip pat sergantiems, sužeistiems (luošiems) ar galintiems pernešti užkrečiamas ligas šunims draudžiama dalyvauti ganymo renginiuose. Sprendimą pašalinti šunį priima pagrindinis teisėjas, remdamasis savo paties nutarimu ar veterinarijos gydytojo nuomone.
- 7.4. Apie rujojančias kales organizatoriai turi būti informuojami iš anksto. Rujojančios kalės egzaminuojamos paskutinės. Kitų dalyvių pasirodymo metu jos turi būti laikomos pakankamu atstumu nuo aikštelės, kad netrukdytų kitiems renginio dalyviams.
- 7.5. Egzamino metu šunys negali nieko dėvėti (pavadėlio, antkaklio, petnešų ir pan.). Išskyrus NHAT testo metu.
- 7.6. Šunys gali būti tikrinami dėl dopingo vartojimo.
- 7.7. Kastruoti, monorchai (turintys vieną sėklidę) arba šunys, kuriems nėra nusileidusios abi sėklidės (kriporchai) gali dalyvauti renginyje (teste, varžybose).
- 7.8. Kelpiai buvo perkelti iš FCI HWT CS testo į FCI HWT TS testą remiantis FCI HWT TS ganymo taisyklėmis. Tačiau kai kurie kelpiai jau turi rezultatus iš FCI HWT CS bandymų, taigi, jeigu yra išlaikę FCI HWT CS testą, jie gali laikyti IHT-1, o jeigu yra išlaikę FCI NHAT, jie gali laikyti FCI HWT TS testą.

8. VERTINIMAS

- 8.1. **Kartojimas** (*re-run*). Teisėjas (-ai) bet kurioje egzamino vietoje gali sustabdyti šunį ir paprašyti pakartoti kurią nors užduočių seką nuo pradžių ar nuo kurios nors dalies. Jei kartojama ne nuo pradžių, prieš tai buvusios kliūtys laikomos įveiktomis. Jei pastebima, kad avims kas nors nutiko, teisėjas (-ai) gali nuspręsti leisti dalyviui pakartoti užduotis su kita avių grupe.
- 8.2. **Atsisakymas** (*retired*). Vedlys gali pats nutraukti egzaminą apie tai pranešdamas teisėjui – pakeldamas ranką ir ištardamas frazę „nutraukiu egzaminą (RET)“. Taškai už jau įveiktas užduotis tokiu atveju neįskaitomi.
- 8.3. **Taškai neduodami**. Egzaminas iš karto nutraukiamas, jeigu:
- šuo nėra visiškai kontroliuojamas;
 - viena ar daugiau avių pabėga iš aptvaro.
- 8.4. **Diskvalifikacija**. Šuo diskvalifikuojamas, jeigu:
- griebia ar kanda avims;
 - be jokios priežasties rodo agresiją žmonėms ar gyvūnams;
 - šuns vedlys netinkamai elgiasi, yra vartojęs alkoholio ar psichotropinių medžiagų.
- 8.5. **Drausmė**.
Renginio organizatorius turi užtikrinti saugumą visoje renginio (testo / varžybų) teritorijoje. Pagrindinis teisėjas gali sustabdyti egzaminą, jei sąlygos yra / ar pasidaro netinkamos. Jei renginio teritorijoje ir jo metu pažeidžiamos bet kokios gyvūnų teisės, renginys yra nutraukiamas. Teisėjo (-ų) nuosprendis galutinis ir neskundžiamas. Bet kokia teisėjo sprendimo kritika gali daryti įtaką pašalinimui iš testo / varžybų teritorijos arba gali būti taikomos kitos drausminės nuobaudos, atsižvelgiant į tos šalies (organizacijos) taisykles.

9. TESTŲ / BANDYMŲ RENGIMO METODIKA

- 9.1. NHAT, HWT testuose šunys nėra reitinguojami ir nėra renkamas nugalėtojas.
- 9.2. IHT bandymuose (varžybose) šunys yra reitinguojami ir yra išrenkamas laimėtojas, tačiau nėra renkamos trys pirmos vietos.
- 9.3. Šuo gali pakartoti HWT ganymo testą, tačiau ne tą pačią dieną.
- 9.4. Jei šuo išlaiko IHT-1 arba IHT-2 ir gauna įvertinimus 5 kartus PUIKIAI (EXC) arba LABAI GERAI (VG), jis turi būti perkeltas į kitą kategoriją.
- 9.5. Jei šuo išlaiko IHT-1 arba IHT-2 ir bent vieną kartą gauna įvertinimą PUIKIAI (EXC), jis gali būti perkeltas į kitą klasę.
- 9.6. Kai šuo pereina į aukštesnę klasę, jis nebegali dalyvauti žemesnės klasės renginiuose (testuose / varžybose).
- 9.7. Negalima dalyvauti su tuo pačiu šunimi dviejuose testuose ir / ar bandymuose tą pačią dieną.

10. BAIGIAMIEJI NUOSTATAI

- 10.1. Šie nuostatai buvo patvirtinti FCI Ganymo šunų komisijos Interlakene (Šveicarijoje) 2017 m. balandžio 20–23 dienomis.
- 10.2. Šios taisyklės buvo patvirtintos FCI Generalinio komiteto Kijeve 2017 m. rugpjūčio mėnesį ir **įsigaliojo nuo 2018 m. sausio 1 d.**
- 10.3. Jei kyla neaiškumų dėl vertimo neatitikimo, laikoma, kad teisingos taisyklės yra anglų kalba.

11. PRIEDAS Nr. 1

ŠUNŲ, GALINČIŲ DALYVAUTI OFICIALIUOSE GANYMO RENGINIUOSE IR TESTUOSE, SĄRAŠAS, TAIP PAT GALINČIŲ GAUTI CACITR ARBA R.CACITR.

Kai kurias veisles galima pridėti nacionaliniu lygmeniu pagal NCO taisykles, tačiau tų veislių šunys negali gauti CACITR arba R.CACITR.

FCI Standarto Nr.	Šuns veislė	FCI grupė
15	Belgų aviganis malinua	1
16	Bobteilas	1
38	Valų korgis kardiganas	1
39	Valų korgis pembrukas	1
44	Boseronas	1
53	Komondoras	1
54	Kuvasas	1
55	Pulis	1
56	Pumis	1
83	Šiperkas	1
87	Katalonų aviganis (<i>Gos d'atura català</i>)	1
88	Šeltis	1
93	Portugalų aviganis (<i>Cão da Serra de Aires</i>)	1
113	Briaras	1
138	Trumpaplaukis Pirėnų aviganis (<i>Chien de Berger des Pyrénées</i>) (<i>smooth-faced</i>)	1
141	Ilgaplaukis Pirėnų aviganis (<i>Cien de Berger des Pyrénées</i>) (<i>rough-faced</i>)	1
142	Slovakų čiuvačas (<i>Slovakian Chuvach</i>)	1
156	Ilgaplaukis kolis	1
166	Vokiečių aviganis	1
171	Ardėnų buvjė (<i>Bouvier des Ardennes</i>)	1
176	Pikardijos aviganis	1
191	Flamandų buvjė (<i>Bouvier des Flandres</i>)	1
194	Bergamo aviganis (<i>Cane da Pastore Bergamasco</i>)	1
223	Olandų aviganis (<i>Hollandse Herdershond</i>)	1
238	Mudis	1
251	Lenkijos žemumų aviganis	1
271	Barzdotašis kolis	1
277	Kroatų aviganis (<i>Hrvatski Ovčar</i>)	1
287	Australų ganymo šuo (<i>Australian Cattle Dog</i>)	1
293	Kelpis	1
296	Trumpaplaukis kolis	1
297	Borderkolis	1
311	Sarloso vilkšunis (<i>Saarlooswolfhond</i>)	1
313	Šapendojas (<i>Nederlandse Schapendoes</i>)	1
332	Čekoslovakų vilkšunis	1
342	Australų aviganis	1
347	Baltasis šveicarų aviganis	1
45	Berno zenenhundas	2
46	Apencelio zenenhundas	2
47	Entlebucho zenenhundas	2
58	Didysis šveicarų zenenhundas	2
147	Rotveileris	2

181	Ryzenšnauceris	2
340	Šv. Migelio ganymo šuo (<i>Saint Miguel Cattle Dog / Cão Fila de São Miguel</i>)	2
14	Švedų valhundas (<i>Swedish Vallhund / Vizigothic Spitz / Västgötaspets</i>)	5
135	Švedų-lapių špicas (<i>Swedish Lapphund / Svensk Lapphund</i>)	5
189	Suomių-lapių špicas (<i>Finnish Lapponian Dog / Suomenlapinkoira</i>)	5
212	Samojedas	5
237	Norvegų buhundas (<i>Norwegian Buhund / Norsk Buhund</i>)	5
284	Suomių šiaurės elnių ganymo šuo (<i>Lapponian Herder / Lapinporokoira</i>)	5
289	Islandų aviganis (<i>Icelandic Sheepdog / Íslenskur fjárhundur</i>)	5
336	Ispanų vandens šuo (<i>Spanish Water Dog / Perro de agua español</i>)	8
209	Tibeto terjeras	9